

Elsőízben olvastam nyomtatásban saját munkámat. Örökszép, igaz élménye lesz ez nemcsak ennek a munkás nyaramnak, de talán egész életemnek.

Szegény parasztfiú vagyok s szeretem népünknek ezt a réteget; a minden fejlődéstől ezideig elzárt, s az irodalomban is hamisan bemutatott parasztságunkat. Szeretem népemet — nemcsak azzal az aggodással, ahogyan elbeszélésem hőseit, a kis kanászgyereket körülvettem, de ismerem hibáit is, maradiságát is. Hiszem, hogy fejlődésemmel párhuzamosan mind tisztább és igazabb képét rajzolhatok meg hazánk magyar parasztságáról. Fel kell őket emelnünk a fényre, hogy lássanak s hogy lássák őket! Figyelemmel kísérek minden — a város és falu közötti kapcsolatot kiépítő és megerősítő mozgalmat, s egyedüli vágyam, komoly célom, hogy tanulmányaim elvégzése után s már most is magam is segítsen a Kultúrszövetséget feladatainak és célkitűzéseinek előléréseben.

Szüenidőm folyamán tisztviselősködtem és a legnehezebb paraszti munkát végeztem, hogy beteges, öreg szüleimnek meg-

könnyítsem taníttatásom okozta gondokat.

Köszönöm a HÍD-tól kapott tiszteletdíjat. Egyhónapi lakáspénzemet jelenti ez az összeg. Édesanyám sírt a büszkeségtől és a meghatottságtól, amikor a pénzt a kezébe olvasták (én munkában voltam). Nagy dolog az, napszámmunkából, cselédeskedéssel embert nevelni három fiúgyerekből! (Egyik bátyám földműves; édesapámat akarta öregsege idején segíteni s nem tanult; a másik kitűnő motorszerelő — jelenleg mindketten a Jugoszláv Hadsereg katonái).

Nem is éppen magamról írtam, hanem sorstársaimról, akik hozzám hasonló körülmények között vívják meg harcukat az országépítés nagy lendülete közepette népünkért, népeinkért; az új népi értelmiségi káderekért. Hiszem, hogyha ilyen szemszögből futották át soraimat, akkor nem rónak meg tintapazarlásért.

Fehér Ferenc

*

Az elkövetkezendő munka igazolja majd a fiatal írók helyét az irodalomban. Az út, amelyet a HÍD kitárt előttünk, nagy lehetőséget tartogat mindenik számára. Csak éljenek vele!

S Z E M L E

Szaltakov:

GALAVLYOV CSALÁD

Szaltakov-Scsedrin azok közé az igazán nagy orosz írók közé tartozik, akiket a magyar olvasó alig, vagy sehogyan sem ismert. Most, amikor kezünkbe került nagy regénye, riadtan kérdeztük önmagunkat: mekkora lehet az a hatalmas orosz irodalmi tenger, ha a sok ezer könyv között, amelyet átlapoztunk, olvastunk, vagy tanultunk, nem találkozunk ezzel

a nagy szatirikussal, íróval és emberrel, akit Bonkáló Sándor szerint »a szociálpolitikai kérdéseket tárgyaló úgynevezett »leleplező írók« között az első hely illet meg s akinek olyan helye van az orosz irodalomban, mint az angolban Swiftnek...»

A világirodalom egyik legkiválóbb szatirikusa — mondja ugyancsak Bonkáló és most, hogy »A Galavlyov család« című nagy regényét elolvastuk, teljes hit-

tel csatlakozunk a kritikus véleményéhez.

Michail Jevgráfovics Szaltikov nemesi családból, 1826-ban született — Európa lázas éveiben. Iskolái elvégzése után cári hivatalnok lett ugyan, de irodalmi kísérleteivel korán a haladó szellemű írók társaságába került. Belinszkij hatása alatt megismerkedett az utópista szocialisták munkáival. Akkor már Európa nagyobb részében megtörtént a jobbágyszabadítás, csak a cári Oroszország sokmillió parasztja vergődött a cári önkény, a papi elsötétítés és a hűbérurak kancsukája alatt. Szaltikov, akinek akkor már Scesedrin néven megjelent néhány kitűnő írása, tagja lett a Petrasevszki-körnek. Haladó szellemű írók, költők és gondolkodók voltak e kör tagjai, akik éles társadalmi és irodalmi harcot kezdtek a jobbágyszabadításért, a kapzsi hivatalnokok kényuralmának megszüntetéséért, Oroszország és az orosz társadalom fejlődéséért. A cári rendőrség 1848-ban lerohanta a Petrasevszki-kört, a tagok egy részét kivégezték, a többieket száműzték, vagy lefokozták. Így került Szibériába Dosztojevszki és így került Vjatkába Szaltikov.

Hét éven át élte a száműzöttek életét. Tulajdonképen »kegyelmes« száműzetése volt ez — Szaltikovot »csak« lefokozták, a fővárosból eltávolították és a hadügyminisztérium előkelő tisztviselőjéből kis vidéki »csinovník« lett a messzi Vjatkában. Itt azonban az író még közelebb került a parasztsághoz és még közelebbről szemlélhette a csinovník urak és a vidéki nemesség galád életét.

Oroszországban 1851-ben szabadították fel a jobbágyszabadítást. A Galavljov-családot Szaltikov

1872-től 1876-ig írta. Most már nem kellett álöltözétkébe bújtatni gondolatait, most már nem harcolni kellett a jobbágyszabadításért, hanem bizonyítani a felszabadítás helyességét és azt, hogy nem kár a régi földesúri világért.

Regényében egy vidéki nemesi család üres, gondolattalan, hitetlen, eszem-izsom életét írja meg Szaltikov. Nincsen egyetlen olyan tagja ennek a családnak, aki emberi életet élne, vagy tudna élni. A családfő kapzsi öregasszony, a férje a delirium utolsó fázisait élő tehetetlen iszákos, három fia közül kettő sikkasztó állami hivatalnok, a harmadik álvallásosságban tévelygő ajtatos-uzsorás, aki kifosztja megtévedt testvéreit a »juss«-ért s aztán kirabolja unokahugait és végül anyját is. (Az unokahugok egyébként vidéki színésznőkké, inkább kokottokká zülленek.) Pusztulóban lévő osztály munkára képtelen és a társadalom számára teljesen felesleges tagjait rajzolja regényében Szaltikov, megrázza az ötet, valószínűkkel, a gúnynak és a szatírának olyan fegyvereivel, melyek valóban a világ elsői közé emelkednek.

Önmagáról így ír az író: »irodalmi tevékenységem állandó tárgya az önkény, kétszínűség, hazugság, rabló kizsákmányolás, árulás és szájhösködés elleni tiltakozás volt mindig.« Nagy regénye ilyen tiltakozás.

A könyv Budapesten, a Keresztes kiadásban jelent meg.

Gál László

AZ IRODALOM GONOSZTEVŐI

— Louis Céline könyve —

Louis Ferdinand Céline francia író valamikor botrányos hírnévre tett szert »Utazás az éjszakában« című regényével. Hisztérikus, végzetes cinizmus-